ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

ПОРЯДОК
ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УНІВЕРСИТЕТІ РАКОЦІ

БЕРЕГОВЕ – 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Цей Порядок є невід'ємним додатком до Кодексу наукової етики Університету і визначає технічну та експертно-аналітичну процедуру виявлення текстових збігів, інших ознак можливого порушення академічної доброчесності, а також правила прозорого використання штучного інтелекту. Звіт системи виявлення текстових збігів, коефіцієнт подібності, показник текстових збігів або інший автоматизований показник мають допоміжний характер і не є доказом, який самостійно встановлює наявність чи відсутність академічного плагіату. Факт порушення академічної доброчесності встановлюється виключно КЕД за відповідною процедурою. Кафедри, редакційні колегії та відповідальні особи здійснюють попередній аналіз і приймають лише організаційні, навчальні або редакційні рішення в межах своєї компетенції.

1.2 Контактною особою між Університетом і компанією, що надає послуги системи виявлення текстових збігів та запозичень, з усіх технічних питань функціонування Антиплагіатної системи і координатором роботи з перевірки академічних/наукових текстів в Університеті є Адміністратор антиплагіатної системи. Особа та обов'язки Адміністратора антиплагіатної системи визначаються наказом ректора.

Перевірку на можливу наявність у тексті плагіату на рівні кожного структурного підрозділу (кафедри, редколегії) здійснює відповідальна особа за перевірку текстів на академічний плагіат (далі – відповідальна особа), призначена наказом ректора. Відповідальні особи для кожного структурного підрозділу Університету визначаються наказом ректора за поданням завідувачів кафедр, голів редколегії друкованих видань Університету.

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ОСІБ

2.1 Обліковий запис Адміністратора антиплагіатної системи створюється представником компанії антиплагіатної системи. Відкриття облікового запису відповідальним особам на кафедрах Університету та редколегіях його друкованих видань проводиться Адміністратором антиплагіатної системи.

2.2 Порядок визначає загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат.

2.3 За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки на плагіат (підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, які не містять елементів захисту).

2.4 Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;

- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кириличних букв на відповідні латинські і навпаки);

- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У разі виявлення ознак можливого умисного втручання в текст з метою ускладнення або обходу перевірки відповідальна особа фіксує виявлені технічні обставини у звіті/акті, зберігає наявні докази та передає матеріали до КЕД для розгляду в установленому порядку. Така технічна ознака може бути доказом можливого порушення, але сама по собі не є рішенням про наявність порушення академічної доброчесності та не тягне автоматичної академічної санкції. До набрання чинності рішенням КЕД діє презумпція академічної доброчесності. Організаційне зупинення подальшого розгляду файла на час усунення технічної непридатності до перевірки не вважається академічною санкцією.

2.5 Відповідальна особа після отримання файлів робіт від авторів проводить перевірку на академічний плагіат за такою процедурою:

- авторизується в Інтернет-сервісі перевірки на плагіат;

- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Вебінтерфейс;

- перевіряє завантажені файли робіт за внутрішньою базою документів Університету та з Інтернет-ресурсами в Інтернет-сервісі;

- зберігає на локальних носіях короткі електронні звіти щодо результатів перевірки, в яких міститься інформація про відсоток унікальності робіт.

2.6 Відповідальні особи несуть відповідальність:

- за невідповідність поданих паперових та електронних версій робіт;

- за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;

- за невчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови дотримання термінів подачі тексту роботи автором.

2.7 Адміністратор системи може здійснювати вибіркову перевірку поданих відповідальними особами звітів подібності та рішень кафедр (Редколегій).

3. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРКИ НА ТЕКСТОВІ ЗБІГИ

3.1 Перевірці відповідно до цього Порядку підлягають академічні тексти та інші матеріали, щодо яких законодавством України, Кодексом наукової етики, цим Порядком або іншими внутрішніми актами Університету передбачено проведення перевірки на текстові збіги.

До таких матеріалів належать, зокрема, кваліфікаційні та курсові роботи (проєкти), дисертації, монографії, підручники, навчальні видання, рукописи наукових статей та інші академічні тексти, що відповідно до встановлених в Університеті вимог підлягають такій перевірці.

3.2 Перевірку академічних текстів здійснюють визначені в установленому Університетом порядку відповідальні особи з питань перевірки на текстові збіги (далі – відповідальна особа), призначені на кафедрах та, за потреби, в інших структурних підрозділах Університету, а також Адміністратор антиплагіатної системи в межах наданих йому повноважень.

Відповідальна особа забезпечує завантаження тексту до антиплагіатної системи, формування звіту подібності та здійснює ручний аналіз отриманих результатів.

3.3 Показники текстових збігів, відсотки подібності, інші кількісні показники та автоматично сформовані антиплагіатною системою результати мають допоміжний характер і підлягають обов’язковому ручному аналізу відповідальною особою.

Жодне порогове значення текстових збігів саме по собі не означає автоматично, що робота є оригінальною чи неоригінальною, самостійною чи несамостійною, а також що вона містить або не містить академічного плагіату чи іншого порушення академічної доброчесності.

3.4 Під час ручного аналізу звіту подібності відповідальна особа перевіряє, зокрема:

– характер і обсяг виявлених текстових збігів;

– джерела виявлених збігів;

– правильність оформлення цитат і посилань на використані джерела;

– коректність парафразування та узагальнення результатів інших авторів;

– наявність перекладених фрагментів тексту та належність посилань на їх першоджерела;

– повторне використання автором раніше оприлюднених власних наукових результатів;

– збіги, зумовлені використанням загальновживаної термінології, назв установ, нормативно-правових актів, бібліографічних описів, усталених словосполучень та інших фрагментів, які за своїм характером не свідчать про неправомірне запозичення;

– наявність ознак технічного втручання або інших маніпуляцій, спрямованих на спотворення результатів автоматизованої перевірки;

– інші обставини, що мають значення для належної оцінки виявлених текстових збігів.

3.5 За результатами перевірки антиплагіатною системою та ручного аналізу відповідальна особа оформлює висновку, згідно протоколу антиплагіатної системи.

Висновок відповідальної особи має бути мотивованим та ґрунтуватися не лише на кількісних показниках антиплагіатної системи, а й на результатах ручного аналізу виявлених текстових збігів.

3.6 Якщо за результатами перевірки відповідальна особа не виявила ознак можливого порушення академічної доброчесності, перевірка вважається завершеною та матеріал може бути переданий на наступний етап академічної, освітньої, атестаційної, редакційної або видавничої процедури відповідно до його виду.

Кваліфікаційні, курсові роботи (проєкти) та інші роботи здобувачів освіти, для яких відповідно до внутрішніх актів Університету перевірка на текстові збіги є обов’язковою перед захистом, допускаються до захисту за наявності висновку відповідальної особи про те, що ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено, за умови виконання інших установлених вимог щодо допуску до захисту.

У такому випадку матеріали перевірки до Комісії з етики досліджень (КЕД) не передаються.

3.7 Якщо за результатами перевірки відповідальна особа виявляє ознаки можливого порушення академічної доброчесності, вона не встановлює факт такого порушення та не приймає рішення про застосування заходів академічної відповідальності.

У такому випадку відповідальна особа зазначає у висновку виявлені обставини, що можуть свідчити про порушення академічної доброчесності, та передає до КЕД звіт подібності, свій мотивований висновок, перевірений матеріал та інші наявні документи, що мають значення для розгляду справи.

Передання матеріалів до КЕД є повідомленням про можливе порушення академічної доброчесності та не означає встановлення факту такого порушення.

3.8 Якщо ознаки можливого порушення академічної доброчесності виявлено у кваліфікаційній, курсовій роботі (проєкті) або іншій роботі здобувача освіти, питання про допуск такої роботи до захисту вирішується після завершення розгляду КЕД.

До прийняття КЕД відповідного рішення робота не передається на захист. Таке тимчасове зупинення процедури допуску до захисту не є встановленням факту порушення академічної доброчесності та не є заходом академічної відповідальності.

3.9 КЕД розглядає передані матеріали відповідно до встановленої в Університеті процедури розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності.

Під час розгляду КЕД оцінює звіт подібності, висновок відповідальної особи, пояснення особи, якої стосується провадження, та інші матеріали й обставини справи в їх сукупності.

КЕД у межах наданих йому повноважень встановлює наявність або відсутність факту порушення академічної доброчесності.

3.10 Якщо КЕД не встановила факту порушення академічної доброчесності, матеріал може бути переданий на наступний етап відповідної академічної, освітньої, атестаційної, редакційної або видавничої процедури.

У разі кваліфікаційної, курсової роботи (проєкту) або іншої роботи здобувача освіти така робота може бути допущена до захисту за умови виконання інших установлених вимог.

Якщо КЕД встановила факт порушення академічної доброчесності, подальші дії щодо роботи та особи, яка вчинила порушення, здійснюються відповідно до рішення КЕД, законодавства України, Кодексу наукової етики, Матриці порушень академічної доброчесності та санкцій та інших внутрішніх актів Університету.

3.11 Якщо під час перевірки відповідальна особа виявляє недоліки цитування, бібліографічного оформлення або інші недоліки академічного тексту, які за своїм характером не мають ознак можливого порушення академічної доброчесності та можуть бути усунені шляхом звичайного академічного, методичного або редакційного доопрацювання, матеріал може бути повернутий автору для виправлення відповідно до правил, установлених для відповідного виду роботи.

Таке повернення матеріалу на доопрацювання не є встановленням порушення академічної доброчесності та не є застосуванням заходів академічної відповідальності.

Після доопрацювання автор подає остаточну редакцію матеріалу на повторну перевірку. Подальший розгляд матеріалу, його допуск до захисту, рекомендація до друку або передання на інший передбачений відповідною процедурою етап здійснюються на підставі результатів перевірки остаточної редакції.

3.12 Звіти подібності, висновки відповідальних осіб та, у відповідних випадках, матеріали, передані до КЕД, зберігаються відповідно до встановленого в Університеті порядку документообігу, зберігання матеріалів та захисту персональних даних.

4. ПЕРЕВІРКА КУРСОВИХ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ) СТУДЕНТІВ

4.1 Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти підлягають обов'язковій перевірці на текстові збіги з використанням програмного забезпечення, щодо використання якого Університет має чинні правові підстави. Перша перевірка кваліфікаційної роботи проводиться для здобувача освіти безоплатно.

4.2 За рішенням відповідної кафедри перевірці на академічний плагіат можуть також підлягати курсові роботи здобувачів освіти. У разі прийняття кафедрою рішення про здійснення такої перевірки, порядок подачі, терміни, відповідальні особи та процедура аналізу встановлюються відповідно до вимог цього розділу.

4.3 Здобувач освіти має право з власної ініціативи перевіряти свою роботу за допомогою інших доступних систем перевірки текстових збігів. Результати такої перевірки мають інформаційний характер і не замінюють обов'язкової перевірки, проведеної в установленому Університетом порядку.

4.4 Перевірка кваліфікаційної роботи проводиться на підставі заяви здобувача освіти за формою, наведеною у Додатку 1 до цього Порядку.

4.5 Для проведення перевірки здобувач освіти у строк, установлений графіком освітнього процесу або кафедрою:

– готує остаточну на момент подання версію кваліфікаційної або курсової роботи (проєкту) у форматі, придатному для перевірки;

– передає файл роботи відповідальній особі кафедри в установленому порядку.

4.6 Перевірку здійснює визначена в установленому Університетом порядку відповідальна особа кафедри, якій надано відповідні повноваження.

Відповідальна особа завантажує роботу до антиплагіатної системи, формує звіт подібності та здійснює ручний аналіз виявлених текстових збігів відповідно до розділу 3 цього Порядку.

4.7 Перевірці на академічний плагіат підлягає лише основна частина студентської роботи. Додатки не перевіряються.

4.8 Відповідальна особа проводить перевірку у строк, визначений графіком відповідного семестру, але не більше трьох календарних днів з дня належного подання роботи.

За результатами автоматизованої перевірки та ручного аналізу відповідальна особа оформлює висновок у протоколі антиплагіатної системи.

Кількісні показники, сформовані антиплагіатною системою, враховуються під час ручного аналізу, але самі по собі не визначають результату перевірки.

4.9 Якщо відповідальна особа не виявила ознак можливого порушення академічної доброчесності та робота не потребує доопрацювання, перевірка вважається успішно завершеною.

Звіт подібності з висновком відповідальної особи передається на кафедру та може бути використаний під час вирішення питання про допуск роботи до захисту.

Для робіт, для яких перевірка відповідно до цього Порядку є обов'язковою, успішне завершення перевірки є однією з умов допуску до захисту.

4.10 Якщо відповідальна особа виявила лише технічні, редакційні або бібліографічні недоліки, які не мають ознак можливого порушення академічної доброчесності, робота повертається здобувачеві освіти на доопрацювання у строк, що дозволяє дотриматися графіка освітнього процесу.

Після доопрацювання здобувач подає остаточну редакцію роботи на повторну перевірку.

Повернення роботи на таке доопрацювання не є встановленням порушення академічної доброчесності та не є заходом академічної відповідальності.

4.11 Якщо під час ручного аналізу відповідальна особа виявила фактичні дані, що можуть свідчити про академічний плагіат, інше порушення академічної доброчесності або умисну маніпуляцію з текстом чи результатами перевірки, відповідні обставини фіксуються у висновку відповідальної особи.

Звіт подібності, висновок відповідальної особи, перевірена робота та інші наявні матеріали передаються до Комісії з етики досліджень (КЕД) відповідно до встановленої в Університеті процедури розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності.

Передання матеріалів до КЕД не означає встановлення факту порушення академічної доброчесності. До встановлення такого факту в установленому порядку діє презумпція академічної доброчесності.

4.12 У випадку, передбаченому пунктом 4.11 цього Порядку, перевірка роботи вважається незавершеною до прийняття КЕД рішення щодо наявності або відсутності факту порушення академічної доброчесності.

Оскільки успішне завершення перевірки є обов'язковою умовою допуску кваліфікаційної роботи до захисту, питання про її допуск до захисту вирішується після завершення перевірки відповідно до цього Порядку.

Такий стан незавершеної перевірки не є встановленням порушення академічної доброчесності, недопуском до захисту як заходом академічної відповідальності чи іншою академічною санкцією.

4.13 Якщо КЕД не встановила факту порушення академічної доброчесності, перевірка роботи вважається завершеною, а матеріали передаються відповідній кафедрі для подальшого розгляду питання про допуск роботи до захисту за умови виконання здобувачем інших установлених вимог.

Якщо КЕД встановила факт порушення академічної доброчесності, подальші рішення щодо роботи та застосування заходів реагування здійснюються відповідно до рішення КЕД, що набрало чинності, законодавства України, Кодексу наукової етики, Матриці порушень академічної доброчесності та санкцій та інших внутрішніх актів Університету.

4.14 Рішення про допуск кваліфікаційної або курсової роботи (проєкту) до захисту приймається відповідною кафедрою з урахуванням висновку про завершення обов'язкової перевірки та виконання інших установлених вимог до відповідного виду роботи.

Кафедра не встановлює факт порушення академічної доброчесності та не застосовує заходи академічної відповідальності за таке порушення.

4.15 Повторна перевірка доопрацьованої роботи проводиться в порядку, установленому цим розділом. У разі якщо відповідно до затверджених в Університеті правил повторна перевірка проводиться на платній основі, її оплата здійснюється відповідно до затвердженого кошторису.

Проведення повторної перевірки на платній основі не є заходом академічної відповідальності.

4.16 Після завершення перевірки відповідальна особа забезпечує збереження звіту подібності, висновку за результатами ручного аналізу та остаточної перевіреної версії роботи в установленому Університетом порядку.

Зведена інформація про результати перевірки кваліфікаційних робіт може оформлюватися протоколом кафедри за встановленою формою.

Після завершення відповідного циклу перевірок звіти, висновки та зведені відомості в електронному вигляді передаються Адміністратору антиплагіатної системи Університету відповідно до встановленого порядку.

5. ПЕРЕВІРКА РУКОПИСІВ МОНОГРАФІЙ, ПОДАНИХ НА РОЗГЛЯД ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ДРУКУ

5.1. Рукописи монографій, що подаються на розгляд Вченої ради Університету для отримання рекомендації до друку, підлягають обов'язковій перевірці на текстові збіги

відповідно до цього Порядку. Успішне завершення такої перевірки є однією з обов'язкових умов передання рукопису на розгляд Вченої ради Університету.

5.2. Перша перевірка рукопису монографії проводиться на підставі заяви автора (авторів) за формою, наведеною у Додатку 5 до цього Порядку, на безоплатній основі.

Автор (автори) має право з власної ініціативи перевіряти рукопис за допомогою інших доступних систем перевірки текстових збігів. Результати такої перевірки мають інформаційний характер і не замінюють обов'язкової перевірки, проведеної в установленому Університетом порядку.

5.3. Перевірку рукопису монографії здійснює визначена в установленому Університетом порядку відповідальна особа кафедри, редакційної колегії або Адміністратор антиплагіатної системи Університету в межах наданих повноважень.

5.4. Для проведення перевірки автор (автори):

– готує остаточну на момент подання версію рукопису у форматі, придатному для перевірки;

– подає файл рукопису та передбачені цим Порядком документи відповідальній особі.

5.5. Відповідальна особа протягом не більше п'яти календарних днів з дня належного отримання рукопису та необхідних документів:

– проводить автоматизовану перевірку рукопису в антиплагіатній системі;

– формує звіт подібності;

– здійснює ручний аналіз виявлених текстових збігів відповідно до розділу 3 цього Порядку;

– оформлює висновок за результатами перевірки.

5.6. За результатами перевірки відповідальна особа зазначає у висновку один із таких результатів:

- ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено;
- рукопис потребує технічного, редакційного або бібліографічного доопрацювання, при цьому ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено;
- виявлено фактичні дані, що можуть свідчити про можливе порушення академічної доброчесності.

Кількісні показники текстових збігів та інші результати, автоматично сформовані антиплагіатною системою, мають допоміжний характер і самі по собі не визначають результату перевірки.

5.7. Якщо за результатами автоматизованої перевірки та ручного аналізу ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено та рукопис не потребує доопрацювання, перевірка вважається завершеною.

Висновок відповідальної особи та звіт подібності передаються кафедрі або редакційній колегії для подальшого розгляду рукопису та, за наявності відповідного рішення, порушення клопотання перед Вченою радою Університету щодо надання рекомендації до друку.

5.8. Якщо під час перевірки виявлено лише технічні, редакційні або бібліографічні недоліки цитування, оформлення посилань чи інші недоліки академічного тексту, які не мають ознак можливого порушення академічної доброчесності, рукопис може бути повернутий автору (авторам) на доопрацювання.

Після доопрацювання остаточна редакція рукопису підлягає обов'язковій повторній перевірці.

Повернення рукопису на таке доопрацювання не є встановленням порушення академічної доброчесності та не є застосуванням заходів академічної відповідальності.

5.9. Повторна перевірка доопрацьованого рукопису проводиться протягом не більше трьох календарних днів з дня його належного подання.

Якщо відповідно до затверджених в Університеті правил повторна перевірка здійснюється на платній основі, автор (автори) подає заяву за формою, наведеною у Додатку 6, здійснює оплату відповідно до затвердженого кошторису та передає файл доопрацьованого рукопису відповідальній особі.

Проведення повторної перевірки на платній основі не є заходом академічної відповідальності.

5.10. Якщо під час ручного аналізу відповідальна особа виявила фактичні дані, що можуть свідчити про академічний плагіат, інше порушення академічної доброчесності або умисну маніпуляцію з текстом чи результатами перевірки, відповідні обставини фіксуються у висновку відповідальної особи.

Звіт подібності, висновок відповідальної особи, рукопис монографії та інші наявні матеріали передаються до Комісії з етики досліджень (КЕД) відповідно до встановленої в Університеті процедури розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності.

Передання матеріалів до КЕД не означає встановлення факту порушення академічної доброчесності. До встановлення такого факту в установленому порядку діє презумпція академічної доброчесності.

5.11. У випадку, передбаченому пунктом 5.10 цього Порядку, перевірка рукопису вважається незавершеною до прийняття КЕД рішення щодо наявності або відсутності факту порушення академічної доброчесності.

До завершення перевірки рукопис не передається на розгляд Вченої ради Університету з питання надання рекомендації до друку.

Такий стан незавершеної перевірки не є встановленням факту порушення академічної доброчесності, відмовою в рекомендації до друку як заходом академічної відповідальності чи іншою академічною санкцією.

5.12. Якщо КЕД не встановила факту порушення академічної доброчесності, перевірка рукопису вважається завершеною, а рукопис може бути переданий кафедрі, редакційній колегії та Вченій раді Університету для подальшого розгляду відповідно до встановленої процедури.

Якщо КЕД встановила факт порушення академічної доброчесності, подальші рішення та заходи реагування здійснюються відповідно до рішення КЕД, що набрало чинності, законодавства України, Кодексу наукової етики, Матриці порушень академічної доброчесності та санкцій та інших внутрішніх актів Університету.

5.13. Вчена рада Університету приймає рішення щодо надання або ненадання рекомендації монографії до друку в межах своїх повноважень з урахуванням результатів завершеної перевірки, наукової якості рукопису, результатів рецензування та інших установлених вимог.

Рішення Вченої ради Університету щодо рекомендації або відмови в рекомендації рукопису до друку як наукового чи видавничого рішення не є встановленням факту порушення академічної доброчесності.

5.14. Після завершення процедури перевірки рукопису, включаючи повторну перевірку у разі її проведення, відповідальна особа передає сформовані звіти подібності, висновки за результатами ручного аналізу та інші передбачені цим Порядком відомості Адміністратору антиплагіатної системи Університету в електронному вигляді та забезпечує їх зберігання відповідно до встановленого в Університеті порядку.

6. ПЕРЕВІРКА РУКОПИСІВ СТАТЕЙ У ДРУКОВАНИХ ВИДАННЯХ ЗАКАРПАТСЬКОГО УГОРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

6.1. Рукописи наукових статей, подані для опублікування у періодичних наукових виданнях Університету, підлягають обов’язковій перевірці на текстові збіги відповідно до цього Порядку та редакційної політики відповідного наукового видання.

Перевірка рукописів статей, поданих до періодичних наукових видань Університету, проводиться безоплатно.

6.2. Перевірку рукописів статей здійснюють визначені редакційними колегіями відповідальні особи або Адміністратор антиплагіатної системи Університету в межах наданих їм повноважень.

Відповідальна особа здійснює автоматизовану перевірку рукопису, формує звіт подібності та проводить ручний аналіз виявлених текстових збігів відповідно до розділу 3 цього Порядку.

6.3. Інформація про обов'язковість перевірки рукописів на текстові збіги та порядок врахування її результатів зазначається в редакційній політиці відповідного наукового видання та доводиться до відома авторів.

6.4. Редакційною політикою окремого наукового видання можуть установлюватися технічні показники або орієнтовні порогові значення текстових збігів, що використовуються як інструмент попереднього скринінгу та визначення необхідного обсягу ручного аналізу.

Такі показники самі по собі не означають наявності або відсутності академічного плагіату чи іншого порушення академічної доброчесності та не замінюють ручного аналізу рукопису.

6.5. Для проведення перевірки автор (автори):

– готує остаточну на момент подання версію рукопису у форматі, придатному для перевірки;

– подає файл рукопису та інші документи, передбачені редакційною політикою відповідного наукового видання.

6.6. Відповідальна особа після отримання належним чином поданого рукопису протягом не більше п'яти календарних днів:

– проводить автоматизовану перевірку рукопису в антиплагіатній системі;

– формує звіт подібності;

– здійснює ручний аналіз виявлених текстових збігів;

– оформлює висновок за результатами перевірки.

6.7. За результатами перевірки відповідальна особа зазначає у висновку один із таких результатів:

- ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено;
- рукопис потребує технічного, редакційного або бібліографічного доопрацювання, при цьому ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено;

- виявлено фактичні дані, що можуть свідчити про можливе порушення академічної доброчесності.

Висновок відповідальної особи ґрунтується на результатах ручного аналізу рукопису, а не лише на кількісних показниках антиплагіатної системи.

6.8. Якщо ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено, перевірка вважається завершеною, а рукопис передається на подальше рецензування та редакційний розгляд відповідно до редакційної політики наукового видання.

Успішне завершення перевірки на текстові збіги не означає автоматичного прийняття рукопису до опублікування та не обмежує повноваження редакційної колегії щодо оцінювання його наукової якості, актуальності, відповідності профілю видання та іншим редакційним вимогам.

6.9. Якщо під час перевірки виявлено лише технічні, редакційні або бібліографічні недоліки цитування, оформлення посилань чи інші недоліки академічного тексту, які не мають ознак можливого порушення академічної доброчесності, рукопис може бути повернутий автору (авторам) на доопрацювання.

Після доопрацювання остаточна редакція рукопису підлягає повторній перевірці.

Повернення рукопису на таке доопрацювання є редакційним заходом і не є встановленням факту порушення академічної доброчесності чи застосуванням академічної відповідальності.

6.10. Якщо під час ручного аналізу виявлено фактичні дані, що можуть свідчити про академічний плагіат, інше порушення академічної доброчесності або умисну маніпуляцію з текстом чи результатами перевірки, відповідальна особа фіксує відповідні обставини у висновку та передає матеріали відповідальному редактору (головному редактору) або редакційній колегії відповідного наукового видання.

Наявність таких ознак є підставою для прийняття редакційною колегією відповідно до законодавства та редакційної політики рішення про відмову в опублікуванні рукопису або про інші редакційні дії.

Таке редакційне рішення не є встановленням факту порушення академічної доброчесності та не є заходом академічної відповідальності.

6.11. Якщо виявлені обставини стосуються автора, щодо якого Університет має повноваження розглядати повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності, звіт подібності, висновок відповідальної особи, рукопис та інші наявні матеріали передаються до Комісії з етики досліджень (КЕД) відповідно до встановленої в Університеті процедури.

Передання матеріалів до КЕД не означає встановлення факту порушення академічної доброчесності. До встановлення такого факту в установленому порядку діє презумпція академічної доброчесності.

Якщо автор не належить до осіб, щодо яких Університет уповноважений установлювати факт порушення академічної доброчесності, редакція діє відповідно до законодавства України та редакційної політики наукового видання, у тому числі щодо повідомлення закладу освіти, наукової установи чи іншої установи, з якою пов'язана академічна діяльність автора, у випадках, передбачених законодавством.

6.12. Рішення КЕД про відсутність факту порушення академічної доброчесності не зобов'язує редакційну колегію прийняти рукопис до опублікування. Редакційна колегія самостійно приймає рішення щодо опублікування рукопису відповідно до його наукової якості, результатів рецензування, редакційної політики та інших установлених вимог.

Водночас редакційна колегія не встановлює факт порушення академічної доброчесності для цілей притягнення особи до академічної відповідальності.

6.13. Відповідальні секретарі або інші визначені редакційними колегіями особи забезпечують збереження звітів подібності та висновків за результатами ручного аналізу.

6.14. Головний редактор, відповідальний редактор, члени редакційної колегії та інші особи, залучені до редакційного процесу, у межах своїх повноважень зобов'язані забезпечувати дотримання встановленої процедури перевірки рукописів та не допускати опублікування матеріалів без проходження обов'язкових етапів редакційного контролю, передбачених законодавством, цим Порядком та редакційною політикою відповідного наукового видання.

7. ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ І НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Університет підтримує відповідальне, прозоре та етично обґрунтоване використання технологій штучного інтелекту в освітній, науковій та науково-методичній діяльності. Використання таких технологій здійснюється з дотриманням законодавства України, Кодексу наукової етики, Загальних рекомендацій використання штучного інтелекту в навчанні та викладанні в Університеті, цього Порядку та інших внутрішніх актів Університету.

7.1. Штучний інтелект не може бути автором академічного твору. Автором є фізична особа, яка створила академічний твір або його частину.

Використання інструментів штучного інтелекту не звільняє автора від особистої відповідальності за зміст, достовірність, коректність, академічну доброчесність та належне оформлення академічного твору.

7.2. У разі використання в академічному творі тексту, зображення, моделі, даних або іншого об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор зобов'язаний повідомити про це в академічному творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з установленими для відповідного виду академічного твору вимогами щодо оформлення та оприлюднення.

За потреби детальніша інформація про використання штучного інтелекту може додатково наводитися у декларації, додатку або інших супровідних матеріалах.

7.3. Недоброчесним використанням результатів, згенерованих штучним інтелектом, є оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних або інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо факт такого використання не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього.

Факт такого порушення встановлюється КЕД відповідно до Кодексу наукової етики та встановленої в Університеті процедури розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності.

7.4. Для кваліфікаційних робіт здобувачів освіти інформація про використання штучного інтелекту зазначається в окремому розділі, декларації або іншій визначеній Університетом частині роботи.

Автор зазначає щонайменше:

– назву використаного інструменту або комп'ютерної програми;

– мету та характер його використання;

– вид створеного або істотно переробленого за допомогою штучного інтелекту змісту;

– методику генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис у випадках, передбачених законодавством та встановленими вимогами.

Відповідна вимога застосовується також до інших академічних творів, для яких внутрішніми актами Університету передбачено подання декларації про використання штучного інтелекту.

7.5. У наукових статтях, поданих до періодичних наукових видань Університету, монографіях, підручниках, навчальних, навчально-методичних та інших академічних творах, що подаються для рекомендації до друку або опублікування Університетом,

використання об’єктів, згенерованих штучним інтелектом, декларується відповідно до пункту 7.2 цього Порядку та вимог, установлених для відповідного виду видання.

Автор не зобов’язаний подавати заяву про використання штучного інтелекту, якщо під час підготовки твору не використовувалися результати, згенеровані штучним інтелектом, і відповідними правилами не передбачено обов’язкове подання декларації про невикористання таких технологій.

7.6. Використання інструментів виключно для технічної корекції тексту або оформлення, якщо такі інструменти не створюють і не здійснюють істотного змістового перетворення об’єкта академічного твору, може не потребувати окремого декларування відповідно до встановлених Університетом вимог.

До такого використання можуть належати, зокрема, автоматизована перевірка орфографії, технічне форматування або оформлення бібліографічних посилань без генерування змісту.

Якщо функція інструменту створює новий зміст або істотно переробляє текст, зображення, дані, модель чи інший змістовний елемент академічного твору, застосовуються вимоги щодо декларування, передбачені цим розділом.

7.7. Під час виконання навчальних завдань допустимі, обмежені або заборонені способи використання інструментів штучного інтелекту визначаються викладачем відповідно до Загальних рекомендацій використання штучного інтелекту в навчанні та викладанні в Університеті та доводяться до відома здобувачів освіти до виконання відповідного завдання.

Умови виконання завдання мають, за потреби, визначати:

– чи дозволяється використання штучного інтелекту;

– для яких етапів або видів діяльності його дозволено використовувати;

– які способи використання є забороненими;

– чи потрібно декларувати використання штучного інтелекту та в якій формі.

Використання штучного інтелекту всупереч завчасно встановленим умовам виконання завдання оцінюється відповідно до законодавства, Кодексу наукової етики та внутрішніх актів Університету.

7.8. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники та здобувачі освіти мають право використовувати інструменти штучного інтелекту в освітній, науковій та методичній діяльності за умови дотримання вимог академічної доброчесності, авторського права, правил захисту персональних та конфіденційних даних, установлених вимог щодо декларування та інших обмежень, визначених законодавством і внутрішніми актами Університету.

7.9. Для декларування використання технологій штучного інтелекту може використовуватися форма, наведена у Додатку 7 до цього Порядку.

Як допоміжний інструмент для опису характеру використання генеративного штучного інтелекту може застосовуватися GAIDeT (Generative AI Delegation Taxonomy).

Використання GAIDeT не замінює виконання вимог законодавства України та цього Порядку щодо повідомлення про використання об’єктів, згенерованих штучним інтелектом.

Для лабораторних, практичних та інших поточних навчальних робіт, якщо умовами виконання завдання передбачено декларування використання штучного інтелекту, здобувач освіти може розмістити наприкінці роботи скорочену декларацію такого змісту:

«Під час виконання цієї роботи інструменти штучного інтелекту використовувалися / не використовувалися. У разі використання: інструмент _____; мета використання _____. Несу повну відповідальність за зміст поданої роботи, достовірність наведених у ній відомостей та дотримання вимог академічної доброчесності.»

Скорочена декларація застосовується лише до поточних навчальних робіт і не замінює форму, передбачену Додатком 7, у випадках, коли відповідно до цього Порядку вимагається подання повної декларації.

7.10. Автоматизовані інструменти виявлення ймовірно згенерованого штучним інтелектом змісту можуть використовуватися лише як допоміжні засоби.

Результат такого автоматизованого аналізу сам по собі не є достатньою підставою для встановлення факту порушення академічної доброчесності.

У разі виявлення фактичних даних, що можуть свідчити про недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, відповідні обставини фіксуються та матеріали передаються до КЕД у встановленому порядку. До встановлення факту порушення в установленому порядку діє презумпція академічної доброчесності.

8. РОЗМЕЖУВАННЯ ЗВЕРНЕНЬ І ОСКАРЖЕННЯ

8.1. Оскарження процедури та/або результату оцінювання, а також організаційного рішення про допуск до захисту, якщо воно не ґрунтується на встановленому факті порушення академічної доброчесності, здійснюється відповідно до Положення про оскарження процедури та результатів оцінювання знань та інших спеціальних внутрішніх актів.

8.2. Якщо під час аналізу звіту подібності виявлено фактичні дані про можливе порушення академічної доброчесності, вони передаються до КЕД як повідомлення/матеріали для розгляду за процедурою, встановленою статтею 37 Закону та

відповідним Порядком Університету. Це не є «апеляцією на факт плагіату», оскільки кафедра чи редколегія такого факту не встановлює.

8.3. Рішення КЕД може бути оскаржене особою, якої воно стосується, та заявником у порядку і строки, визначені законом і відповідним спеціальним внутрішнім Порядком. Набрання рішенням чинності визначається частиною десятою статті 37 Закону Про академічну доброчесність, якщо спеціальною нормою не встановлено інше.

9. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРКИ

9.1. Показник подібності, рівень текстових збігів або технічний висновок відповідальної особи не є самостійною підставою для притягнення особи до академічної чи дисциплінарної відповідальності, відрахування, недопуску до захисту як санкції, кадрового стягнення або іншого формалізованого заходу реагування на порушення академічної доброчесності. Такі заходи застосовуються після встановлення КЕД конкретного факту порушення та вини особи, з дотриманням процедури, і відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу з наукової етики та Матриці порушень академічної доброчесності та санкцій. Обов’язкові правові наслідки, прямо встановлені законом для окремих видів порушень, застосовуються у передбаченому законом порядку. Редакційне або навчальне доопрацювання, що не має характеру санкції, може здійснюватися за правилами відповідного процесу.

Додаток 1

Зразок заяви здобувача вищої освіти

Завідувачу кафедри _____

_____

здобувача вищої освіти (ПІБ студента, спеціальність, «курс»)
або аспіранта (докторанта) з числа співробітників УР, який виконує дисертаційне дослідження на базі УР

_____

ЗАЯВА

З Кодексом наукової етики Університету та правилами академічної доброчесності під час виконання роботи ознайомлений(а). Мені відомо, що звіт системи виявлення текстових збігів і його показники мають допоміжний характер та не встановлюють самі по собі факту порушення академічної доброчесності. У разі виявлення фактичних даних про можливе порушення матеріали можуть бути передані до КЕД для розгляду у встановленому порядку, а заходи реагування застосовуються відповідно до закону, Кодексу з наукової етики та Матриці порушень академічної доброчесності та санкцій після набрання чинності відповідним рішенням.

Загальні рекомендації щодо використання штучного інтелекту в навчанні та викладанні в УР мені відомі, з ними ознайомлений(а) та погоджуюся.

Про використання Системи виявлення текстових збігів/схожості в роботах здобувачів вищої освіти повідомлений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження моєї роботи в Базі даних Університету. Також надаю УР право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Університету надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою

_____ _____

Дата Підпис студента

Додаток 2

Протокол аналізу звіту подібності

Заявляю, що я ознайомився (-лась) з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор:

Співавтор:

Вид роботи:

Назва:

Науковий керівник:

Коефіцієнт Подібності 1:

Коефіцієнт Подібності 2:

КЦ:

Заміна букв:

Інтервали:

Мікропробіли:

Білі Знаки:

Дата створення звіту:

Після ручного аналізу Звіту подібності констатую один із таких результатів попередньої перевірки:

☐ ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено.

☐ рукопис потребує технічного, редакційного або бібліографічного доопрацювання, при цьому ознак можливого порушення академічної доброчесності не виявлено.

☐ виявлено фактичні дані, що можуть свідчити про можливе порушення академічної доброчесності.

☐ Інше:

.....

.....

_____

Дата

Відповідальна особа за перевірку: _____

Підпис

Додаток 3

Проректору з наукової роботи та
питань якості освіти

_____

_____

ЗАЯВА

Прошу дозволити повторно перевірити мою кваліфікаційну роботу на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату на платній основі.

Кількість сторінок для перевірки – _____.

Усі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання. Ознайомлений(а) з Кодексом наукової етики Закарпатського угорського університету ім. Ференца Ракоці II та Порядком перевірки кваліфікаційних та наукових робіт на академічний плагіат і рекомендації щодо відповідального використання штучного інтелекту в наукової діяльності в Університеті Ракоці. Мені відомо, що повторна автоматизована перевірка та її показники є елементом попереднього технічного аналізу і самі по собі не встановлюють факту порушення академічної доброчесності. Рішення щодо навчального або редакційного доопрацювання приймається компетентним органом у межах звичайної процедури, а у разі наявності фактичних даних про можливе порушення матеріали передаються до КЕД. Академічні санкції та інші заходи реагування на порушення академічної доброчесності застосовуються лише у порядку, визначеному законом і внутрішніми актами Університету.

_____ _____

Дата Підпис студента

Відповідальна особа за перевірку: _____

Підпис

Додаток 4

Зведена відомість

Перевірки на оригінальність магістерських/бакалаврських кваліфікаційних робіт студентів 20__ року випуску

кафедра ...

№	Прізвище, ім’я, по батькові	Відсоток схожості	Спеціальність	BSc/MSc
1.				
2.				

_____
Дата

Відповідальна особа за перевірку: _____
Підпис

Додаток 5

Зразок заяви авторів рукописів монографій,
наданих на рекомендацію до друку

Спеціалісту відділу
академічної доброчесності, прозорості
та протидії корупції

_____

Автора (ів) _____

_____

(Назва рукопису)

_____

ПІБ

ЗАЯВА

З Кодексом наукової етики Університету та правилами академічної доброчесності ознайомлений(а). Мені відомо, що автоматизований звіт подібності є допоміжним інструментом і не встановлює самостійно факту академічного плагіату. За наявності перевірюваних фактичних даних про можливе порушення матеріали передаються до КЕД для розгляду у встановленому порядку. Редакційне рішення щодо публікації може прийматися з інших передбачених редакційною політикою підстав, але академічна відповідальність застосовується лише після встановлення порушення уповноваженим органом.

Загальні рекомендації щодо використання штучного інтелекту в навчанні та викладанні в УР мені відомі, з ними ознайомлений(а) та погоджуюся.

Про використання Системи виявлення текстових збігів/схожості в роботах здобувачів вищої освіти повідомлений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження моєї роботи в Базі даних Університету. Також надаю УР право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Університету надається в друкованому та/або електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою

_____ _____

Дата Підпис

Додаток 6

Проректору з наукової роботи
та питань якості освіти
_____

_____

ЗАЯВА

Прошу дозволити повторно перевірити мою монографію на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату на платній основі.

Кількість сторінок для перевірки – _____.

Усі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання. Ознайомлений(а) з Кодексом наукової етики Закарпатського угорського університету ім. Ференца Ракоці II та Порядком перевірки кваліфікаційних та наукових робіт на академічний плагіат і рекомендації щодо відповідального використання штучного інтелекту в наукової діяльності в Університеті Ракоці. Мені відомо, що повторна автоматизована перевірка та її показники є елементом попереднього технічного аналізу і самі по собі не встановлюють факту порушення академічної доброчесності. Рішення щодо навчального або редакційного доопрацювання приймається компетентним органом у межах звичайної процедури, а у разі наявності фактичних даних про можливе порушення матеріали передаються до КЕД. Академічні санкції та інші заходи реагування на порушення академічної доброчесності застосовуються лише у порядку, визначеному законом і внутрішніми актами Університету.

_____ _____

Дата Підпис автора(ів)

Відповідальна особа за перевірку: _____

Підпис

Додаток 7
Декларація використання інструментів штучного інтелекту

Я,_____,

(П.І.Б. студента / науково-педагогічного працівника)

повідомляю, що під час підготовки

_____

(назва кваліфікаційної роботи / статті / монографії / іншого виду праці)

я **використовував(ла) інструменти штучного інтелекту**, а саме:

_____

(перелік інструментів: ChatGPT, Gemini, Claude, Grok, інші)

Короткий опис застосованої методики генерації: [наприклад, типи промптів, ітеративний процес редагування].

Застосування ШІ мало допоміжний характер і здійснювалося з дотриманням принципів академічної доброчесності. Підтверджую, що:

- зміст роботи є моїм авторським доробком;
- результати, висновки та структурні рішення приймалися мною самостійно;
- використання інструментів ШІ не замінювало моєї інтелектуальної праці;
- усі отримані за допомогою ШІ матеріали були перевірені, відредаговані та, за потреби, належним чином переформульовані;
- при використанні опублікованих джерел дотримано правил цитування.

Інструменти ШІ були використані для допоміжних завдань, зокрема (даний список можна продовжити):

- уточнення формулювання окремих речень або абзаців;
- попередньої перевірки тексту на граматичні чи стилістичні помилки;
- генерації ідей щодо структурування матеріалу або формулювання гіпотез;
- створення чернеткових варіантів ілюстрацій (схем, діаграм), які надалі були доопрацьовані автором;
- узагальнення великого обсягу інформації для подальшого самостійного аналізу;
- допомоги у пошуку релевантних ключових слів для наукового тексту.

Прошу вважати дану заяву офіційним підтвердженням задекларованого використання ШІ-інструментів у процесі підготовки вищезазначеної роботи.

_____ _____

Дата Підпис автора